

e-299

e
299

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE LJUBLJANA

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

ZA

4. gozdnogospodarsko območje

LJUBLJANA

1981 — 1990

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA

Sektor za urejanje gozdov, LJUBLJANA 1983

oxf. 3M: (497 12 990 hufana)

3. GOZDNI PROSTOR - PRIKAZ STANJA

Žonta Ivan, dipl. ing. gozd
Ljubljana 1983

c299

Lipnja 1988
Zbornica za gozdarstvo i lesarstvo

V S E B I N A

1. PRIKAZ STANJA GOSPODARJENJA Z GOZDNIM PROSTOROM V OBMOČJU

1. Stanje - prikaz družbenogospodarske pomembnosti gozdov in gozdnega prostora
 - 1.1 Verificirani družbeni cilji in pravne osnove za gospodarjenje z gozdovi območja (vpliv družbenega okolja na gospodarjenje z gozdnim prostorom)
 - 1.2 Izhodišča za zbiranje in analizo informacij
 - 1.3 Obstoječi in potencialni konflikti v rabi gozdnega prostora ter inventura potreb po splošnokoristnih funkcijah gozdov - Prikaz stanja in programa rabe prostora po predvidevanjih prostorskega dela družbenih planov občin

Priloga: Sinteza prostorskih podatkov na preglednih kartah

M 1 : 50 000

2. Analiza dosedanjega gospodarjenja z gozdovi v območju
 - 2.1 Ocena dosedanjega gospodarjenja z gozdovi v območju z vidika zagotavljanja in krepitve splošnokoristnih funkcij
 - 2.2 Problematika usklajevanja odnosov z ostalimi mejnimi področji gozdnega gospodarstva, oziroma souporabniki gozdnega prostora
 - 2.3 Opuščanje in zaraščanje kmetijskih zemljišč - Ocena opuščanja in zaraščanja po katastrskih občinah vseh upravnih občin v gozdnogospodarskem območju

Priloga: Tabelarni del - Računalniški izpis podatkov

Pregledna karta M 1 : 200 000

3. Opredelitev nekaterih območnih razvojnih problemov
- 3.1 Ustreznost sedanjega načina urejanja problematike gozdnega prostora

II. NAČRT ZA PRIHODNJE GOSPODARJENJE Z GOZDNIM PROSTOROM V OBMOČJU

1. Opredelitev gozdnogospodarskih ciljev
 - 1.1 Izhodišča za oblikovanje gozdnogospodarskih ciljev
 - 1.2 Kartogrami opredelitve strukture gozdnogospodarskih ciljev po regijah območja
2. Oblikovanje temeljnih razvojnih strategij za doseg ciljev pri usklajevanju z robnimi področji
 - 2.1 Družbenogospodarska namembnost gozdov (karta 4, Območnega načrta)
3. Izdelava konkretnih načrtov in programov za robne dejavnosti pri gospodarjenju z gozdovi v območju
 - 3.1 Program ukrepov pri usklajevanju razvoja in interesov gozdarstva z drugimi uporabniki gozdnega prostora
 - 3.2 Program razvoja na področju gozdnogospodarskega načrtovanja in prostorskega planiranja

Gradivo je obdelal: Ivan ŽONTA, dipl.inž.gozd., IGLG,
Ljubljana, oktobra 1983

- I. PRIKAZ STANJA GOSPODARJENJA Z GOZDNIM PROSTOROM V OBMOČJU
- 1 STANJE - PRIKAZ DRUŽBENOGOSPODARSKE POMEMBNOСТИ GOZDOV IN GOZDNEGA PROSTORA
- 1.1 VERIFICIRANI DRUŽBENI CILJI IN PRAVNE OSNOVE ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOVI OBMOČJA

/VPLIV DRUŽBENEGA OKOLJA NA GOSPODARJENJE Z GOZDNIM PROSTOROM/

Osnovna izhodišča sistema in aktivnosti na področju gospodarjenja z gozdnim prostorom, na gozdnogospodarskem območju - Ljubljana, temeljijo na določilih:

1. USTAVE SR SLOVENIJE -

- "Zemljišča, gozdovi, vode, vodotoki, morje in morska obala, rude in druga naravna bogastva, dobrine v splošni rabi **ter** nepremičnine in druge stvari posebnega kulturnega in zgodovinskega pomena so kot dobrine splošnega pomena pod posebnim varstvom in se uporabljajo pod pogoji in na način kot to določa zakon."
- "Zaradi posebnega družbenega interesa za ohranitev in gojitev gozdov se delavci in kmetje, ki opravljajo gozdarsko

dejavnost ... v skladu z zakonom združujejo v Samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo, v katerih zagotavljajo ohranitev in gojitev gozdov, skrbijo za biološko ravnatežje v gozdovih in v ta namen usklajujejo interese med gozdarstvom, kmetijstvom in predelavo lesa, lovstvom in turizmom ter urejajo vprašanja, ki so pomembna za varovanje gozdov in druga vprašanja skupnega pomena."

- "Vsak, kdor uporablja zemljišče, vodo ali druge naravne dobrine, mora to delati tako, da se zagotavljajo pogoji za delo in življenje človeka v zdravem okolju.
Vsakdo je dolžan varovati naravo in njene dobrine, naravne znamenitosti in redkosti ter kulturne spomenike."

- "Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v samoupravnih interesnih skupnostih, ... imajo pravico in dolžnost, da opirajoč se na znanstvena spoznanja in na njih temelječe razvojne možnosti in upoštevajoč ekonomske zakonitosti, samostojno sprejemajo plane in programe za delo in razvoj svojih organizacij in skupnosti, da te plane in programe usklajujejo med seboj in z družbenimi plani družbenopolitičnih skupnosti ter na tej podlagi zagotavljajo usklajevanje odnosov v celotni družbeni reprodukciji in usmerjanje celotnega materialnega in družbenega razvoja v skladu s skupnimi na samoupravnih temeljih določenimi interesi in cilji."

- "Delavci ... ter njihovi organi so odgovorni za uresničevanje planov za delo in razvoj svojih organizacij in skupnosti ter splošnih ciljev in nalog, določenih v družbe-

nih planih družbenopolitičnih skupnosti, ..."

- "Z družbenim sistemom informiranja se zagotavlja usklajeno evidentiranje, zbiranje, obdelava in izkazovanje podatkov in dejstev, ki so pomembna za spremljanje, planiranje in usmerjanje družbenega razvoja, ..."

2. ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU, ki daje v svojih določilih okvir samoupravni organiziranosti, družbenoekonomskim odnosom in sistemu družbenega planiranja.
3. ZAKONA O SISTEMU DRUŽBENEGA PLANIRANJA IN O DRUŽBENEM PLANU SR SLOVENIJE, s katerim delavci, delovni ljudje in občani zavestno in organizirano usklajujejo odnose v družbeni reprodukciji ter usmerjajo družbeni (gospodarski, socialni in prostorski) razvoj v skladu s skupnimi interesi in cilji vseh udeležencev planiranja.
4. ZAKONA O GOZDOVIH IN PREDLOGA NOVEGA ZAKONA O GOZDOVIH TER UREDB O UVAJANJU POSAMEZNIH RAZMERIC IZ ZAKONA O GOZDOVIH.
5. NAVODIL ZA OBNOVO OBMOČNIH GOZDNOGOSPODARSKIH NAČRTOV.
6. STALIŠČ IN SMERNIC O TEMELJNIH NALOGAH GOZDARSTVA PRI PROSTORSKEM PLANIRANJU.

nih planih družbenopolitičnih skupnosti, ..."

- "Z družbenim sistemom informiranja se zagotavlja usklajeno evidentiranje, zbiranje, obdelava in izkazovanje podatkov in dejstev, ki so pomembna za spremljanje, planiranje in usmerjanje družbenega razvoja, ..."

2. ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU, ki daje v svojih določilih okvirne samoupravni organiziranosti, družbenoekonomskim odnosom in sistemu družbenega planiranja.
3. ZAKONA O SISTEMU DRUŽBENEGA PLANIRANJA IN O DRUŽBENEM PLANU SR SLOVENIJE, s katerim delavci, delovni ljudje in občani zavestno in organizirano usklajujejo odnose v družbeni reprodukciji ter usmerjajo družbeni (gospodarski, socialni in prostorski) razvoj v skladu s skupnimi interesi in cilji vseh udeležencev planiranja.
4. ZAKONA O GOZDOVIH IN PREDLOGA NOVEGA ZAKONA O GOZDOVIH TER UREDB O UVAJANJU POSAMEZNIH RAZMERIJ IZ ZAKONA O GOZDOVIH.
5. NAVODIL ZA OBNOVO OBMOČNIH GOZDNOGOSPODARSKIH NAČRTOV.
6. STALIŠČ IN SMERNIC O TEMELJNIH NALOGAH GOZDARSTVA PRI PROSTORSKEM PLANIRANJU.

1.2 IZHODIŠČA ZA ZBIRANJE IN ANALIZO INFORMACIJ

Gospodarjenje z gozdovi, načrtovanje rabe tal in oblikovanje okolja so specifične strokovne dejavnosti, ki so med seboj soodvisne in temeljijo na specifičnih sistemih prostorskih informacij. Žal je nivo informacijske povezanosti in ne nazadnje tudi ažurnosti dokaj nizek. Razen za področje gospodarjenja z gozdovi je skromen tudi obseg zanesljivih podatkovnih baz predvsem v smislu sistematičnega poenotenja vhodnih podatkov. Zanesljivo podatkovno osnovo predstavljajo še podatki Statistike soodvisno seveda od kvalitete vhodnih podatkov.

Heterogenost na področju informacijskih sistemov se izrazito odraža na nivoju sinteznih dokumentov kakršne predstavljajo tudi planski dokumenti srednjeročnih in dolgoročnih planov občin. Prav ti dokumenti pa so primarni vir informacij za operativno in plansko opredeljevanje funkcij gozdov.

Podatkovna heterogenost je poudarjena še z velikim prostorskim obsegom območja (251 000 ha) v katerem suvereno programira gospodarjenje s prostorom kar 15 družbenopolitičnih skupnosti, ki pooblaščajo različne planerske in druge institucije za izdelavo konkretne prostorske dokumentacije. Nedodelani in neupoštevani standardi družbenega sistema informiranja se še poglobljajo s tekočimi aktivnostmi na področju planiranja, ki se v različnih sredinah različno dojemajo - kot je to primer v obravnavi kmetijskega prostora.

Iz navedenih razlogov, tudi druga generacija območnega načrta, nima povsem identičnega skupnega imenovalca prostorskih podatkovnih

osnov, ki hkrati tudi niso enotno selekcionirane le na podatke funkcionalno vezane na gozdni prostor.

1.3 OBSTOJEČI IN POTENCIALNI KONFLIKTI V RABI GOZDNEGA PROSTORA TER INVENTURA POTREB PO SPLOŠNOKORISTNIH FUNKCIJAH GOZDOV

- PRIKAZ STANJA IN PROGRAMA RABE PROSTORA PO PREDVIDEVANJIH PROSTORSKEGA DELA DRUŽBENIH PLANOV OBČIN

Ljubljansko gozdnogospodarsko območje ima po svoji prostorski legi - osrednje slovenske regije, izjemno heterogeno ekonomsko, socialno in prostorsko členitev. To dejstvo se odraža tudi v dokumentaciji prostorskih delov družbenih planov občine, ki so kljub enotnim zahtevam, zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, po strukturi in vsebini dokaj različni. Dokumentacije, ki je bila na razpolago, ni bilo mogoče obdelati s povsem enotnimi kriteriji, ker bi to že lahko pomenilo prilagajanje in spreminjanje izvirnih gradiv na nivo najbolj ekstenzivne obdelave ali pa dodelave nekaterih kazalcev, ki na razpoložljivem občinskem dokumentu sploh niso opredeljeni. Zaradi pomanjkljive gozdarske informatike pa seveda sploh ni bilo primerno, da bi na tej stopnji dokončno izpeljali selekcijo podatkov, ki so tako ali drugače pomembni za gospodarjenje z gozdnim prostorom in gozdovi. Zato so obravnavani predvsem tisti razpoložljivi podatki, ki bi bili pomembni za planersko in načrtovalsko oblikovanje funkcij gozdov. Z nadaljnjimi postopki evidentiranja in selekcioniranja je nujno opredeliti lokacije in območja, ki so sestavni del in funkcionalno povezana le z gospodarjenjem z gozdovi in gozdnim prostorom.

Obravnavamo je planersko gradivo 15 občin, v različnem vsebinskem obsegu in različnih kartografskih merilih.

Izdelana je sinteza prostorskih podatkov na ločeno tiskanih preglednih kartah (M 1 : 50 000) sledečih občin:

- KAMNIK,
- DOMŽALE,
- LJUBLJANSKE OBČINE Z VRHNIKO,
- LOGATEC,
- GROSUPLJE,
- LITIJA,
- HRASTNIK

ter na eni transparentni karti M 1 : 25 000 (ker še ni tiskana pregledna karta 1 : 50 000) za občini:

- ZAGORJE - TRBOVLJE.

Vsebina kart je načelno členjena na problemska področja:

- varovanje kmetijskih zemljišč,
- varovanje naravnih in kulturnih spomenikov in območij,
- stanje in razvojne tendence bivalnega, rekreacijskega in delovnega okolja,
- stanje in programi razvoja infrastrukture.

To so kazalci drugih nosilcev gospodarjenja in planiranja v prostoru, ki jih mora gozdarstvo spremljati in samoupravno ter planersko opredeljavati, v skladu z veljavno zakonodajo, vsakič ko stanje in spremembe v prostoru zahtevajo tudi opredeljevanje in ovrednotenje funkcij gozdov.

2 ANALIZA DOSEDANJEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V OBMOČJU

2.1 OCENA DOSEDANJEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V OBMOČJU Z VIDIKA ZAGOTAVLJANJA IN KREPITVE SPLOŠNOKORISTNIH FUNKCIJ

Večina problematike splošnokoristnih funkcij gozdov je v preteklem obdobju dokaj uspešno reševana predvsem vsled strokovnega odnosa odgovornih upravljalcev in delavcev v neposredni proizvodnji, ki z upoštevanjem pozitivne zakonodaje, dinamike družbenih odnosov do gozdov in lastnih ter dogovorjenih strokovnih spoznanj, uspešno gospodarijo z dobrino splošnega družbenega pomena - z zaupanim gozdnogospodarskim območjem.

Prevladujoče - tekoče reševanje prostorske problematike prinaša obilo problemov, ki postajajo z burno dinamiko splošnega družbenega razvoja vse bolj zahtevni in mnogi že tudi neobvladljivi.

To spoznanje je bilo prisotno že ob sestavljanju prvega območnega načrta zato predvidevamo razreševanje prostorske problematike opredeljene v zaključkih lahko opredeljujemo tudi kot delno izhodišče za analizo novega območnega načrta.

V zaključkih je ugotovljeno:

- da so prikazane nekatere pomembnejše nematerialne prostorske funkcije gozdov in spremljajočih pojavov,
- da je vsled obsežnosti in heterogenosti območja nemogoča celovita in dokončna analiza prostora,
- da so že iz nepopolnega pregleda razvidne razsežnosti in zahtevnost problematike, ki jo bo morala stroka podrobno opredeliti,
- da je v skupnem interesu gozdarstva in širše družbe, da ob upoštevanju zahtev sodobne prostorske dinamike, teži k takemu stanju gozdov in gozdarstva na gozdnogospodarskem območju, da bo lahko v svojem materialnem kompleksu trajnosti zagotovilo tudi sodobnim družbenim zahtevam po trajno potrebnih nematerialnih dobrinah gozdov.

Za uspešno reševanje zahtevnih nalog so zaključki predvidevali reševanje predvsem v treh smereh:

1. - S STALIŠČA GOZDNOGOSPODARSKE ZAKONODAJE

- o problematiki gozdnega drevja izven gozda kot temeljnemu krajinskemu elementu,
- o problematiki nematerialnih dobrin v odnosu do družbenega planiranja.

2. - S STALIŠČA GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA

- opredelitev do varstva okolja,
- spremljanje elementov regionalnega prostorskega planiranja, ki zadevajo gozdni in ruralni prostor,
- spremljanje škod v gozdnem prostoru,
- angažiranje strokovnega kadra na obrobni nalogah in strokovno izpopolnjevanje ob hkratni racionalizaciji dela,
- afirmacije gozdarstva s sodelovanjem v družbenih akcijah, ki zadevajo gozdni prostor in angažiranje sredstev za izvajanje nalog,
- bodoče načrtovanje mora sloneti na dokumentaciji zbrani po gozdnogospodarskih enotah.

3. - S STALIŠČA GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT

- izvedba gozdarske valorizacije prostora po strokovno določeni metodologiji,
- sestava gozdnogospodarskega načrta prostorskih funkcij gozdov enote,

- angažiranje strokovnega osebja v aktivnem varstvu okolja v tekočem delovnem procesu in izven,
- zaposlovanje delavcev, ki fizično ne zmorejo več naporov proizvodnje na nalogah, ki jih narekuje urejanje prostora,
- sodelovanje z gozdnimi posestniki pri organizaciji rekreacijskih enot kmečkega turizma,
- realizacija izvedbe rekreacijskih območij v okviru možnosti in sredstev,
- sodelovanje z institucijami, ki tudi obravnavajo gozdni prostor.

Za desetletje 1971 - 1980 je bil z območnim načrtom podan tudi dinamični plan za izvajanje nalog s področja splošnih funkcij gozdov.

V konkretnem prostoru je več kot očitno, da je uspelo le v skromni meri in le mestoma realizirati navedeni - razmeroma prezahtevni plan. Vzrok so predvsem objektivni razlogi, ki pa so še zlasti potencirani na subjektivno pogojenih lokacijah.

Zdi se, da je predvsem odsotnost enotne politike do problematike prostora, soodločujoče vplivala na stagnacijo procesov za racionalno rabo družbenega prostora. Svoje in subjektivno odločujoče je storil tudi stalni napor za pridobivanje in smotrno razporejanje dohodka, ki ga stroka iz naslova prostora ne more uveljavljati in ga lahko zagotavlja predvsem in le iz naslova neposrednih koristi gozda.

V omejenih materialnih pogojih, širše družbe, so pogojeni tudi omejeni rezultati gozdarske stroke za uspešnejše uveljavljanje prostorskih funkcij gozdnega prostora v integralnem družbenem prostoru.

2.2 PROBLEMATIKA USKLAJEVANJA ODNOSOV Z OSTALIMI MEJNIMI PODROČJI GOZDNEGA GOSPODARSTVA, OZIROMA SOUPORABNIKI GOZDNEGA PROSTORA

V preteklem obdobju je nastala nova izkušnja tudi na področju usklajevanja odnosov z ostalimi souporabniki gozdnega prostora - na področju vključevanja gozdarstva v sistem družbenega planiranja, ki je z zahtevo po izdelavi srednjeročnih in dolgoročnih družbenih planov vzpostavil nova razmerja tudi v zavesti optimalnejšega družbenega vrednotenja gozdov in gozdnega prostora.

Območje kot celota in posamezni TOZD in TOK so se uspešno vključevala v procese družbenega planiranja in se s konkretnimi prispevki, zlasti na opredeljevanju gozdnega prostora, tako za območja občin kot tudi regije, neposredno vključevali v razreševanje prostorske komponente družbenih planov.

Uspešnost vključevanja problematike vrednotenja gozdnega prostora v prostorsko komponento družbenih planov občin in regije lahko opredeljujemo tudi s stališča bolj ali manj definiranih prostorskih problemov med katerimi moramo opozoriti predvsem na naslednje (navedeno zaporedje ni rangirano po družbeni pomembnosti).

2.2.1 PRIMESTNI GOZDNI PROSTOR - PARKOVNI GOZDOVI

Z ozirom na funkcijo gozdov v prostoru okrog ljubljanske in ostalih mestnih aglomeracij v območju je potrebno celovito ovrednotenje naravnih in družbenih dejavnikov, da bi lahko ob upoštevanju rasti mestnih aglomeracij izvedli primernejšo členitev gozdnega prostora na parkovne gozdove in gozdove s posebnim namenom z izrazito poudarjeno rekreacijsko funkcijo mestnega prebivalstva.

2.2.2 IZLETNIŠKI IN REKREACIJSKI GOZDNI PROSTOR

Glede na koncentracijo prebivalstva v obrobju gozdnogospodarskega območja Ljubljana je vse bolj pomembna izletniška funkcija gozdnega prostora. Prometne omejitve vsled naraščajoče energetske krize dajejo nove razsežnosti izletniški funkciji gozdov zlasti prostorskim dominantam razgledišč in območjem ustrezne izletniške infrastrukture. Pomembna komponenta rekreacije v gozdu je tudi nabiranje gozdnih sadežev.

Ob takem vse gostejšem prepredanju gozdnega prostora (tudi motenju divjadi) je nujna ustrezna členitev: glede na primernost, intenziteto ter obnašanje obiskovalcev gozdnega prostora. Med drugim bi bilo potrebno definirati ustrezni kataster gozdnih pešpoti, parkirišč, kuririšč in drugih elementov rekreacije v prosti naravi. Izletniška in rekreacijska območja bi morali opredeliti znotraj posameznih gozdnih regij oz. območij občin kot eno od sestavin prostorskega dela družbenega plana.

2.2.3 OGROŽENA GOZDNA OBMOČJA

Izrazit problem so predvsem območja zasavske regije, kjer se polucija praktično nadaljuje v sicer nekoliko širšem območju, vendar s posledicami, katerih rezultat je postopno zmanjševanje odpornosti naravnih sestojev. Potrebno bi bilo nadaljevati z intenzivnimi raziskavami v smislu dosedanjega dela, hkrati pa pristopati k intenzivnejšim sanacijskim programom, zlasti na območjih na katerih so izraziti pogoji za odpiranje erozijskih procesov in velika nevarnost gozdnih požarov.

Podrobno bi bilo potrebno obravnavati erozijsko ogrožena območja gorskega sveta, predvsem občutljive perimetre hudournikov in snežnih plazov ter usadov, zemeljskih plazov in podorov v območju zasavske regije.

Potrebno bi bilo opredeliti tudi lokalitete gozdnega prostora, ki jih ogroža previsok stalež divjadi, predvsem zaradi sprememb v prehranskih kapacitetah gozdnega prostora.

Z ozirom na značaj problematike je sanacijska razvojna usmeritev dolgotrajnega značaja in postopnih rezultatov. Potrebno pa je k njej pristopiti načrtno in že v tem srednjeročnem obdobju.

2.2.4 GOZDNE GRADNJE IN OSTALA INFRASTRUKTURA

Proizvodni proces zahteva vse intenzivnejše povezovanje in odpiranje gozdnega prostora, kar povzroča mnoge prostorske konflikte, ki pa

so v večini primerov vsi rešljivi z ustrezno načrtovalsko obdelavo in tehnično izvedbo objektov z optimalnim strojnim parkom za izvajanje del na gozdarskih komunikacijah. Problem je torej pretežno le v optimalni izrabi projektantskih možnosti in angažiranju ustreznega strojnega parka. Za zaščito gozdnega prostora je torej potrebno samo aktivirati dane pogoje. Ta proces se že odvija v tekočem delu. Z ustreznim skladnim načrtovanjem ga je možno razširiti tudi na plansko odpiranje kmetijskega prostora in dopolniti z elementi potrebnimi za hkratno rekreacijsko izrabo. Za slednje pa so seveda potrebni celotni družbeni projekti obravnavanih območij.

Problematika velike infrastrukture in ob njej varovalnih funkcij gozdov je seveda veliko obsežnejša in zahtevnejša naloga, ki se je doslej reševala dokaj stihijsko, tj. v obliki (bolj ali manj) sanacijskih načrtov ob že zakoličeni infrastrukturni trasi, ki jo je izvedel zainteresirani investitor. S takimi postopki je stroka praktično postavljena pred dejstvo, da izpolni projektantsko zamisel. Šele z oblikovanjem kompleksne avtomatske obdelave podatkov o gozdnem prostoru bo možno odločneje in sočasno sodelovati pri nastajanju in oblikovanju infrastrukturnih potez skozi gozdni prostor.

2.2.5 GOZDNI PROSTOR PRIMEREN ZA URBANO IZRABO

Nujnost družbenega razvoja zahteva vedno nove površine za potrebe urbane izrabe (stanovanje, delo, prosti čas). Dosedanji razvoj, ki je bil usmerjen pretežno na kmetijska zemljišča in nakazani trendi bodočih potreb, grajenih na demografskih prognozah, zahtevajo znatne nove površine. Prehranska bilanca območij in nizka stopnja samo-

oskrbe ter nazadnje tudi izgled kulturne krajine zahtevajo skrajno racionalno razpolaganje s plodnimi kmetijskimi zemljišči. Naše orografske razmere in razvojno omrežje pogojujejo predvsem intenzivno izrabo dolinskih sistemov v katerih prevladujejo tudi relativno najprimernejša kmetijska tla.

Nadaljnji urbani razvoj mora nedvomno najti ustrezne razvojne površine, ki pa se vsled nuje za racionalnejše gospodarjenje s plodnimi zemljišči, ne bodo v celoti mogle in smele realizirati na površinah najboljših kmetijskih zemljišč. Določen razvojni delež bo v bodoče moral prevzemati tudi gozdni prostor tj. predvsem na onih površinah, ki jih bo stroka v sistemu planiranja opredelila kot območja gozdov nižjih proizvodnih potencialov in slabih sestojnih razmer (vrednoteni po gozdnih združbah in po gozdnogospodarskem načrtu). V poštev pridejo seveda lahko le tisti gozdni predeli, ki tudi po varovalnem kriteriju niso opredeljeni v prednostna območja. Na osnovi tako opredeljene globalne členitve gozdnega prostora bi bilo potrebno za konkretno območje izdelati podrobno analizo, valorizacijo in ureditveni načrt v podrobnih merilih iz katerih je možno opredeljevati gospodarjenje z drevesom. Le tako je mogoče optimalno zagotoviti racionalno izrabo plodnih zemljišč za urbane potrebe: to je z vključevanjem stroke v sistem planiranja od začetka pa do faze projekta, ko gre za vprašanje vključevanja gozdnih elementov in večjih površin (parkovnih gozdov) v novo urbanizirana območja.

2.3 OPUŠČANJE IN ZARAŠČANJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

- OCENA OPUŠČANJA IN ZARAŠČANJA PO KATASTRSKIH OBČINAH VSEH UPRAVNIH OBČIN V GOZDNOGOSPODARSKEM OBMOČJU (tabelarni del in pregledna karta M 1: 200 000)

Med ključnimi problemi, ki so bili v preteklem obdobju identificirani z oceno kvantitativnih in kvalitativnih pokazateljev, je tudi ocena opuščanja in zaraščanja kmetijskih zemljišč. Navidezno je problematika po svojem izvoru področje dinamičnega razmerja med kmetijskimi in gozdnimi površinami. V današnjem razvojnem obdobju pa je to razmerje preseženo s prepletanjem kompleksa gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja, ki dobiva v razvojno intenzivni osrednji slovenski regiji še prav posebno težo. Ob tem vprašanju se razširja kompleks soodvisnosti med potencialnimi nosilci optimalne rabe prostora opuščanih in zaraščanih kmetijskih zemljišč.

Stanje v prostoru in današnji vse preveč stihijski trendi močno otežujejo vzpostavitev optimalne skladnosti v izrabi prostorskih danosti. Zato je ena današnjih primarnih nalog prostorskega planiranja, dimenzioniranje ravnotežja skladnosti v današnjih dinamičnih družbenih zahtevah, ki se odražajo v zahtevi po skladnem planiranju in realizaciji gospodarskih, socialnih in prostorskih komponent družbenega prostora. Zato so vprašanja opuščanja kmetijskih zemljišč, zaraščanja in spreminjanje kulturne krajine zelo kompleksnega značaja tako glede vzrokov, posledic in ukrepov.

Razlog, da se je gozdarstvo prvo odločilo za oceno trendov opuščanja in zaraščanja kmetijskih zemljišč je predvsem:

- v stalnem povečevanju gozdnih površin ob ureditvenih revizijah;
- v potrebi po oceni površin, ki imajo ali pa bodo imele podobno razvojno smer v ogozditev in gozd ter jih bodo prihodnji gozdno-ureditveni ciklusi postopno vključevali v gozdnogospodarske načrte;
- v nujnosti ocene primerne razmerja med kmetijskimi in gozdnimi površinami za vzdrževanje ekološkega ravnotežja in optimalne prehranske bilance ter zagotavljanja najustrežnejših prostorskih možnosti za urbani razvoj;
- v trdni informacijski mreži, ki jo predstavljajo strokovni delavci in obvladovanju številnih prostorskih informacij o gozdovih gozdno-gospodarskega območja.

V tabelarnem prikazu so izračunane površine po upravnih občinah območja na osnovi ocen revirnih gozdarjev po pripadajočih katastrskih občinah. Povdarek ankete je bil na ocenjevanju različnih stopenj opuščanja kmetijskih zemljišč glede na trenutno stanje in smer trendov opuščanja upoštevajoč tudi socialnoekonomski vidik in perspektivno ogroženih kmečkih gospodarstev.

Opuščanje in zaraščanje je v območju že zavzelo obseg okrog 10 000 ha; od tega je samo v območju ljubljanskih občin 50 % teh površin, ki pa v veliki meri obsegajo tudi pozidane in z urbano rabo spremenjene kmetijske površine.

Opuščena kmetijska zemljišča, ki se zaraščajo z gozdom, bi bilo potrebno v občinskem prostorskem planu, v skladu z zakonom in navodili, posebej prikazati. S samoupravnimi planerskimi postopki med kmetijskimi zemljiškimi skupnostmi in SIS za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja ter drugimi zainteresiranimi pa bi bilo potrebno določiti ukrepe za zmanjševanje zaraščanja oziroma ukrepe za ohranitev prvotnih ali uvajanje novih družbeno dogovorjenih funkcij takšnih zemljišč. Pri reševanju teh vprašanj bi kazalo iskati rešitve predvsem v sledečih smereh:

- na čim večjem delu teh zemljišč naj bi se ohranila vsaj ekstenzivna kmetijska proizvodnja;
- čim manjši del teh zemljišč naj bi se prepustil zaraščanju z gozdom;
- del teh zemljišč pa bi lahko vsaj delno prevzemal in tudi ekvivalentno nadomeščal kmetijsko proizvodnjo, ki se omejuje na delu visokoproduktivnih zemljišč zaradi povečevanja potreb po prostoru za urbano in infrastrukturno izgradnjo.

3 OPREDELITEV NEKATERIH OBMOČNIH RAZVOJNIH PROBLEMOV

3.1 - USTREZNOST SEDANJEGA NAČINA UREJANJA PROBLEMATIKE GOZDNEGA PROSTORA

V procesih urejanja prostora sodijo med temeljna izhodišča oprede-

litve optimalnih razmerij med gozdnim, kmetijskim in poselitvenim prostorom. V sedanjem dinamičnem razvojnem obdobju, ki je še povdarjeno z osrednjo lokacijo ljubljanske regije v slovenskem prostoru, je opredeljevanje ter razmerij še zahtevnejše, kajti potrebno je planersko in načrtovalsko opredeliti funkcije odprtega prostora in odgovoriti vsaj na nekatere probleme:

- pravilnega vrednotenja gozdnega prostora s stališča proizvodnih in predvsem splošnokoristnih funkcij gozdov,
- ustreznega obsega kmetijskih zemljišč za potrebe samooskrbe in vzdrževanje planiranega nivoja prehranske bilance,
- oblikovanja in verifikacije družbenih kriterijev in postopkov, ki omogočajo strokovne in optimalne družbenopolitične odločitve na osnovi katerih se izvajajo spremembe namembnosti plodnih zemljišč; zlasti pa oblikujejo kriteriji na osnovi katerih se smejo plodna zemljišča spreminjati v površine, ki so s predvideno nadaljnjo rabo izločene iz primarne proizvodnje.

V dosedanjih pretežno parcialnih pristopih k izdelovanju različne planerske in načrtovalske dokumentacije so gozdarske organizacije sodelovale v okviru zakonskih in podzakonskih predpisov. Pri tem so se uporabljale razpoložljive strokovne osnove, ki pa pogosto niso dovolj dodelane, da bi lahko neoporečno opredeljevale konfliktno problematiko.

Vpeljani sistem terenskih ogledov lahko pogosto zamegljuje dejanski problem, ker se navidezno problem reducira le na konkretno lokacijo, ki najpogosteje niti ni dovolj podprta z ustreznimi selektivnimi podatki in informacijami. Prešibka in slabo je izpeljana tudi pregledna - kumulativna informacija o spremembah namembnosti gozdnega prostora, kar onemogoča zasledovanje kvantitativnega in kvalitativnega obsega sprememb. Tudi v organizacijskem smislu problem še ni dorečen, saj obsega in zahtevnosti teh vprašanj ni mogoče kvalitativno reševati brez ustrezne sistemizacije delovnega področja - urejanje gozdnega prostora.

II. NAČRT ZA PRIHODNJE GOSPODARJENJE Z GOZDNIM PROSTOROM V OBMOČJU

1 OPREDELITEV GOZDNOGOSPODARSKIH CILJEV

1.1 IZHODIŠČA ZA OBLIKOVANJE GOZDNOGOSPODARSKIH CILJEV

Za optimalno usmerjanje celotnega kompleksa dejavnosti pri gospodarjenju z gozdovi in uravnavanju odnosov s pomembnimi mejnimi področji je osrednjega pomena realno oblikovan sistem ciljev. Generalna opredelitev ciljev gozdnega gospodarstva je: "Stalna krepitev vseh splošnokoristnih funkcij gozdov kot pogojev za bioekološko ravnovesje in zdravo življenjsko okolje ob hkratni izrabi naravnih proizvodnih potencialov (rastišč in sestojev) za proizvodnjo kvalitetne lesne surovine ter doslednem upoštevanju načela trajnosti vseh funkcij gozda in načela racionalnega vlaganja dela in sredstev".

V kompleksu družbenega sistema je gozdno gospodarstvo eden njegovih podsistemov, ki s specifičnim kompleksom ciljev lahko odločilno prispeva k uresničitvi nekaterih temeljnih komponent splošnih družbenih ciljev. Naš sistem družbenega planiranja daje vprašanjem ciljev pri planiranju osrednji pomen tudi v proceduralnem postopku nastajanja družbenih planov, kar je opredeljeno v zakonodaji o sistemu družbenega planiranja, predvsem v določilih o usklajevanju planksih aktov in njihovih nosilcev.

Oblikovanje ciljev v gozdnogospodarskem načrtovanju je zelo zahtevna naloga vsled:

- izjemno dolgoročnega proizvodnega ciklusa,
- biološke zapletenosti proizvodnega procesa
- in večnamenske vloge gozdov v prostoru.

Cilji so v bistvu konkretizirana osnovna načela družbenogospodarske politike gospodarjenja z gozdovi in odnosa do okolja. Zato je gozdno-gospodarsko načrtovanje prav v pogledu ciljev najtesneje povezano in odvisno od družbenega planiranja.

Glede na množico vzajemno povezanih in soodvisnih ciljev, torej za sistem ciljev, ki so lahko med seboj v komplementarnem, indifereentnem ali konkurentnem odnosu. Z razvojem nastajajo, tudi v gospodarjenju z gozdovi nenehne spremembe, tako v družbenem okolju, kot v okolju ekološkega in proizvodnega kompleksa. Med sistemom ciljev gospodarjenja z gozdovi in sistemom družbenih potreb bi morala obstojati kontinuirana povratna zveza, ki bi realno lahko zagotavljala najprej njihovo uresničevanje in posledično, z razširitvijo družbenih potreb tudi razširitev novega sistema ciljev. Sistemi ciljev bi morali biti v gozdnem gospodarstvu ustrezno odprti za vplive in spremembe iz okolja; dinamično usmerjanje procesov pa bi moralo potekati preko dorečenega sistema gozdnogospodarskega načrtovanja s potrebnim poudarkom na kompleksnem obravnavanju funkcij gozdnega prostora.

Iz sistema ciljev izvedeni konkretni gozdnogospodarski cilji se torej v prostoru in času spreminjajo vsled dialektičnega razvijanja sestavin, pri čemer pa je časovna dinamika družbenih komponent v bistvenem nesorazmerju s časovno dinamiko naravnih komponent, ki dajejo

celo varljiv vtis naravnih konstant v prostoru.

Gozdnogospodarski cilji so torej konkretizacija in kvantifikacija načel gozdnogospodarske politike za gospodarjenje z gozdovi v pogojih gozdnogospodarskega območja in enote; opredelitev gozdnogospodarskih ciljev je sinteza med splošnodružbenimi, gozdnogospodarskimi in naravnimi proizvodnimi dejavniki, pri čemer splošnodružbeni pogoji - zahtevajo, gospodarski pogoji - pogojujejo in naravni pogoji - omogočajo oblikovanje in medsebojno uskladitev ciljev. Cilje lahko členimo po vsebini na: proizvodne cilje, ekonomske, varnostne in infrastrukturne, ki bi morali biti predvsem izmerljivi in prostorsko določeni.

V ljubljanskem gozdnogospodarskem območju so infrastrukturni cilji dokaj težko enotno opredeljivi vsled izjemno zapletenih ekonomskih, socialnih in predvsem prostorskih razmerij. Realnost te ugotovitve se potrjuje s problemi pri izdelavi družbenih planov družbenopolitičnih skupnosti iz katerih bi tudi gozdarstvo črpalo družbeno dogovorjena izhodišča za realnejšo izpeljavo ciljev, ki bi bili osnova za diferencialno gospodarjenje z gozdovi glede na različno vrsto, pomembnost in povdarjenost posameznih funkcij.

Na sedanji stopnji različne obdelave in nedodelanosti družbenih planov družbenopolitičnih skupnosti ter ljubljanske regije v projektu "Ljubljana 2000", še ni omogočena celovita sinteza družbenih zahtev po obsegu in kakovosti ter predvsem po lokaciji funkcij gozdov. V občinah, ki so izdelale prostorske dele družbenih planov tudi za območje gozdov (Ljubljana Vič - Rudnik, Ljubljana - Šiška, Vrhnika, Grosuplje, Trbovlje) v skladu s "Stališči in smernicami o temeljnih

nalogah gozdarstva pri prostorskem planiranju" (dokument: Republiške SIS za gozdarstvo, Ljubljana 1981) oziroma v skladu z "Navodili za izdelavo vrednotenja gozdnega prostora za potrebe prostorskega vidika družbenih planov" (IGLG, Ljubljana 1981), je za gozdni prostor teh občin možno realneje pristopiti k oblikovanju infrastrukturnih ciljev.

Vendar je zaradi parcialnega pristopa primerneje ta izhodišča upoštevati predvsem pri tekočih revizijah gozdnogospodarskih enot teh območij. Tudi sicer je nivo gozdnogospodarske enote najprimernejši coning za realno kvantificirano členitev funkcij in oblikovanje optimalnih ciljev. Glede na sedaj razpoložljivo sintezno podatkovno bazo pa je za nivo gozdnogospodarskega območja zadovoljiva obravnava ciljev (makro območja) na nivoju kategorizacije karakterističnih regij; za nivo enote oziroma oddelka (mikro območje) pa je izhodišče za obravnavo ciljev karta družbenogospodarske namembnosti gozdov (karta 4: Navodila za izdelavo kart območnih načrtov, IGLG Ljubljana 1981).

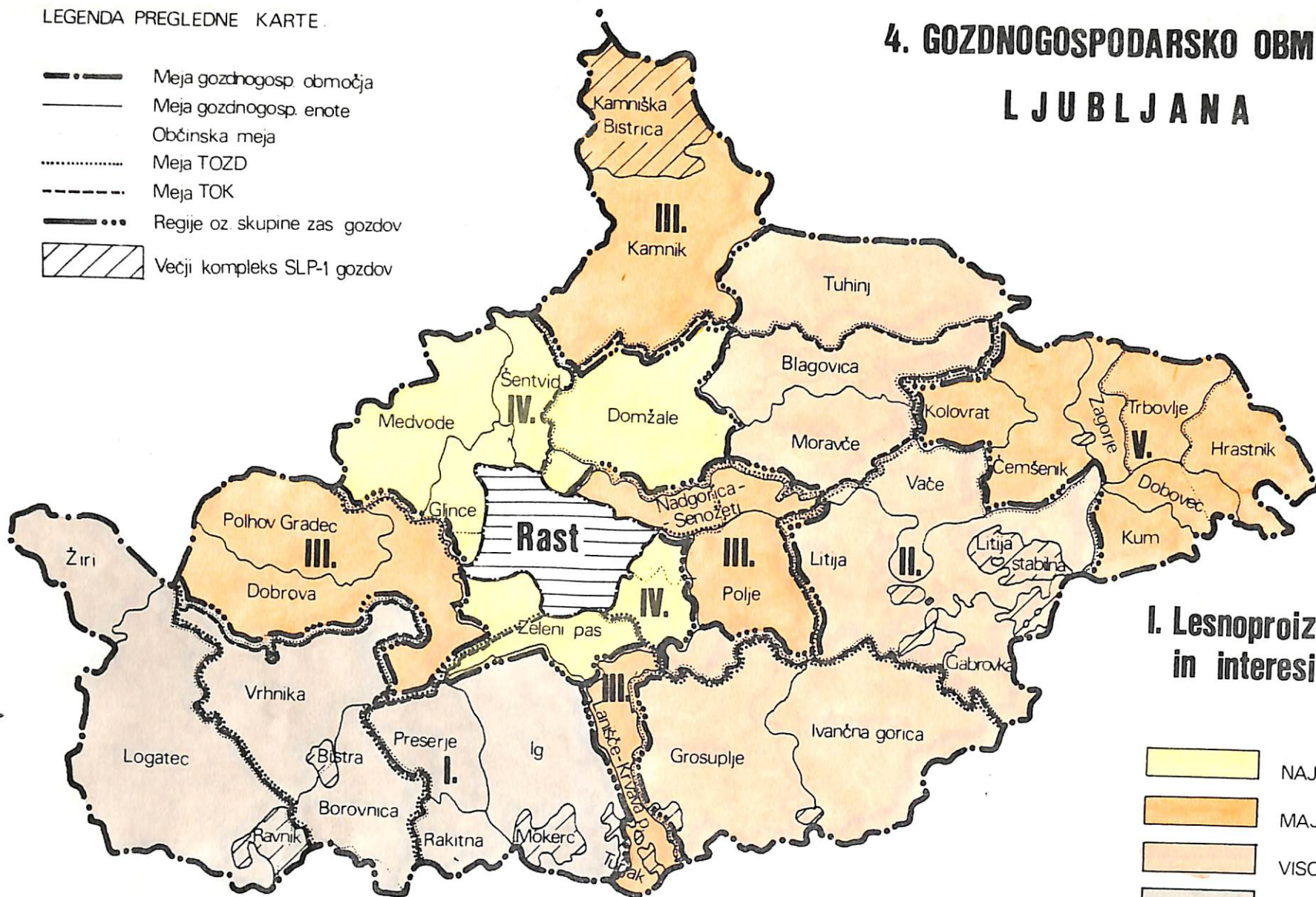
1.2 KARTOGRAMI OPREDELITVE STRUKTURE GOZDNOGOSPODARSKIH CILJEV PO REGIJAH OBMOČJA GG LJUBLJANA (izdelani na osnovi razpoložljivih podatkov obravnavanih v drugih poglavjih območnega načrta)

- I. LOGAŠKO - KRIMSKO OBMOČJE
- II. DOLENJSKO - ZASAVSKO GRIČEVJE
- III. LJUBLJANSKO HRIBOVITO OBMOČJE
- IV. LJUBLJANSKO OSREDNJE OBMOČJE
- V. ZASAVJE

LEGENDA PREGLEDNE KARTE

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- Občinska meja
- Meja TOZD
- Meja TOK
- Regije oz. skupine zas gozdov
- Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE LJUBLJANA

I. Lesnoproizvodni cilji - in interesi posestnikov

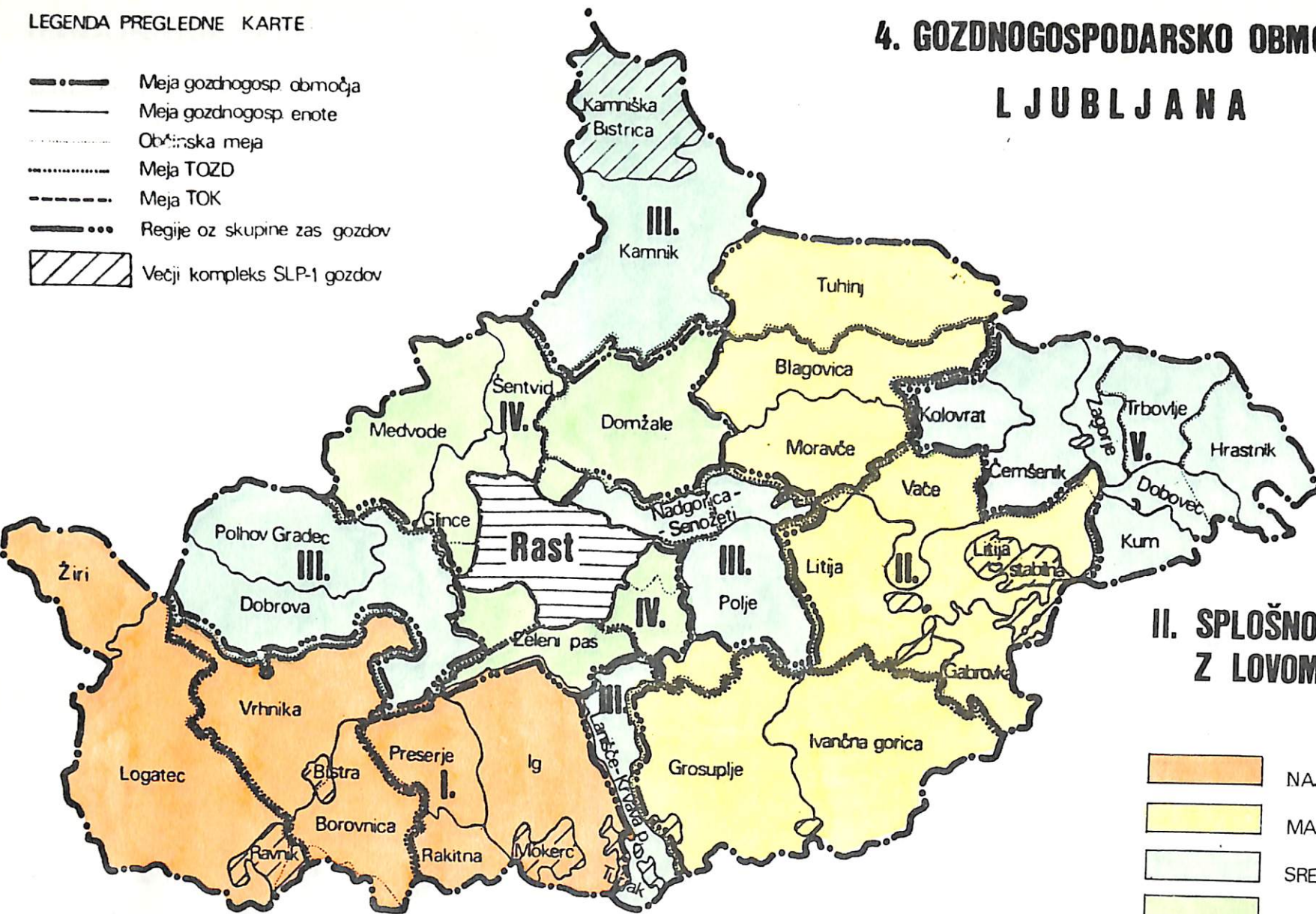
	NAJMANJŠI	11% - 11 734 ha
	MAJHNI	30% - 31 547 ha
	VISOKI	36% - 38 943 ha
	NAJVIŠJI	23% - 23 062 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE

- Meja gozdnogosp območja
- Meja gozdnogosp enote
- ⋯ Občinska meja
- ⋯••••• Meja TOZD
- - - - - Meja TOK
- Regije oz skupine zas gozdov
- ▨ Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

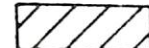
LJUBLJANA

II. SPLOŠNO KORISTNI CILJI Z LOVOM

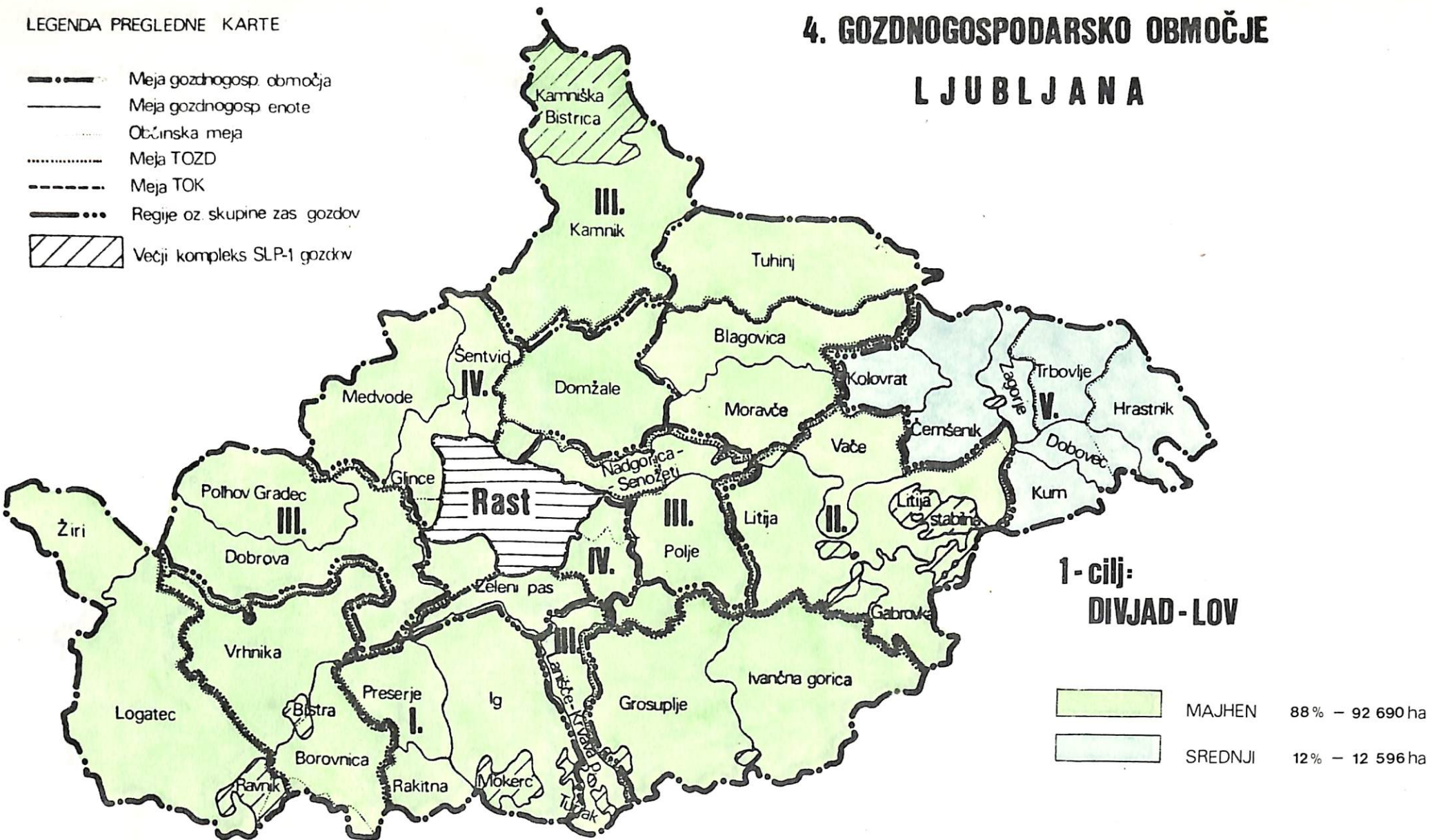
	NAJMANJŠI	22 % – 23 062 ha
	MAJHNI	37 % – 38 943 ha
	SREDNJI	30 % – 31 547 ha
	NAJVIŠJI	11 % – 11 734 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- Občinska meja
- Meja TOZD
- Meja TOK
- Regije oz. skupine zas. gozdov
- Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

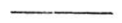

LJUBLJANA

1 - cilj:
DIVJAD - LOV

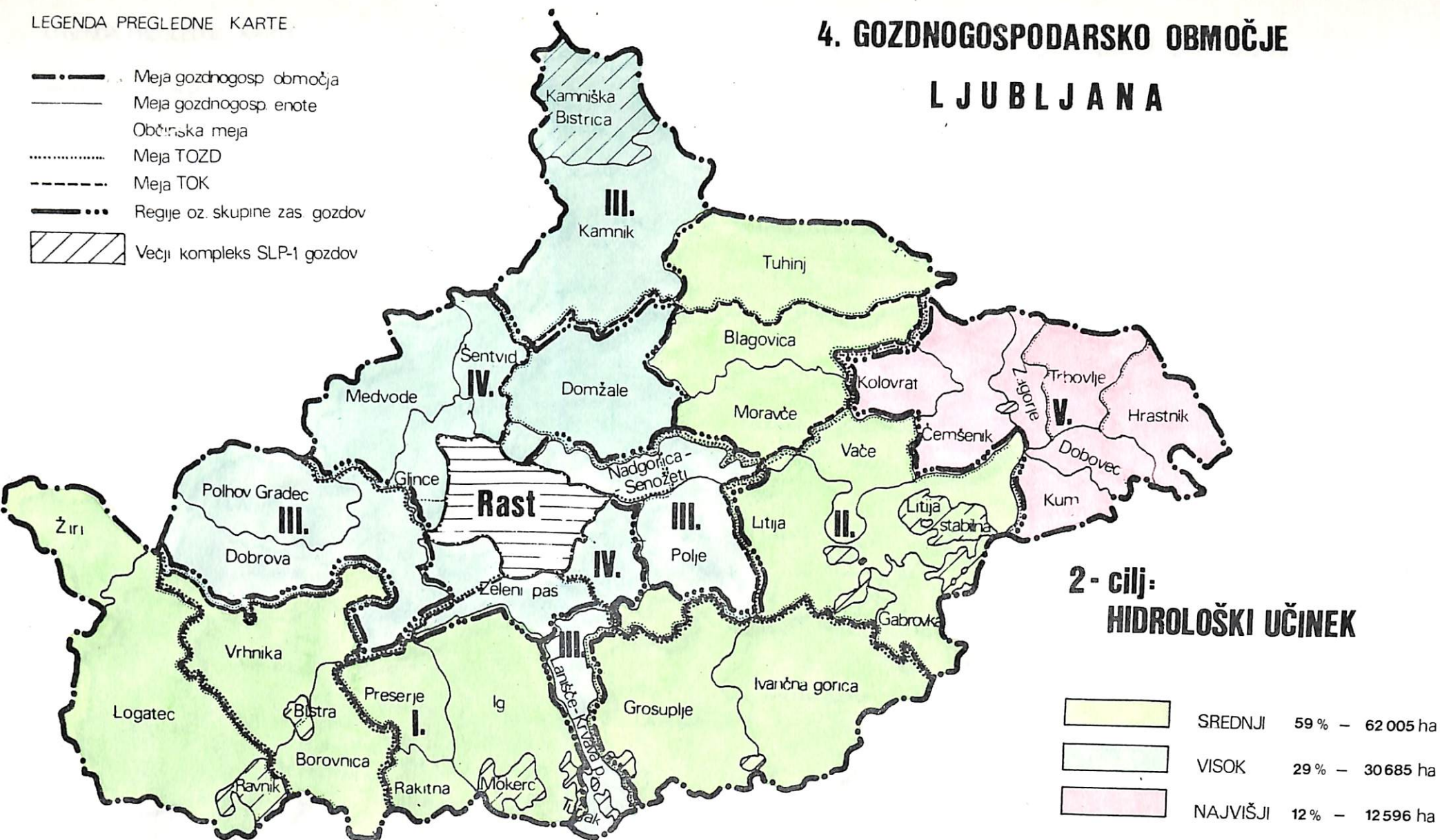
	MAJHEN	88% - 92 690 ha
	SREDNJI	12% - 12 596 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- Občinska meja
- Meja TOZD
- Meja TOK
- Regije oz. skupine zas. gozdov
- Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

LJUBLJANA

2 - cilj: HIDROLOŠKI UČINEK

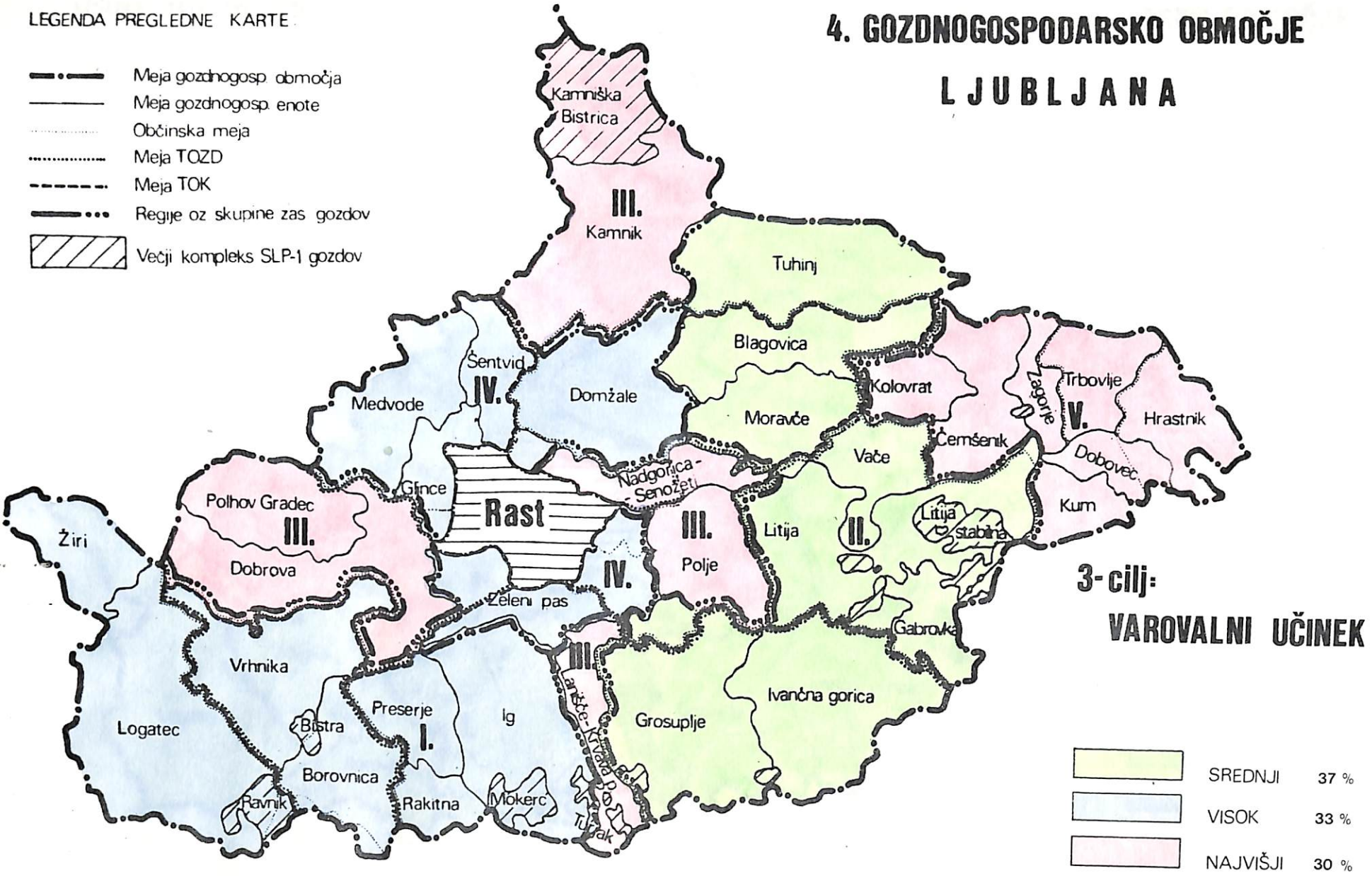
	SREDNJI	59 % - 62 005 ha
	VISOK	29 % - 30 685 ha
	NAJVIŠJI	12 % - 12 596 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- Občinska meja
- Meja TOZD
- Meja TOK
- Regije oz skupine zas gozdov
- Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

LJUBLJANA

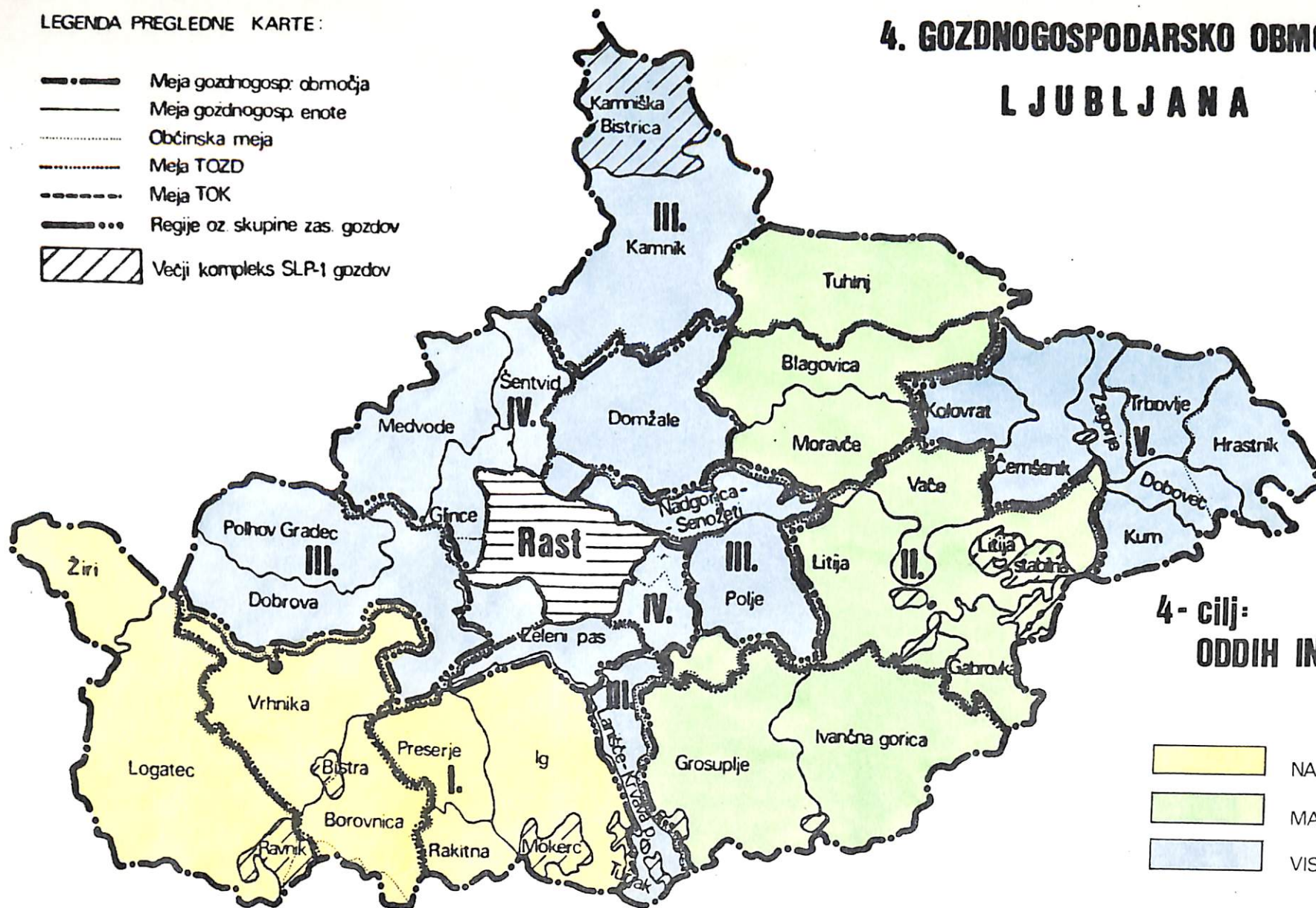

LEGENDA PREGLEDNE KARTE:

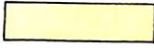

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- ⋯ Občinska meja
- - - - - Meja TOZD
- - - - - Meja TOK
- Regije oz. skupine zas. gozdov
- Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

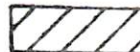
LJUBLJANA

4 - cilj: ODDIH IN REKREACIJA

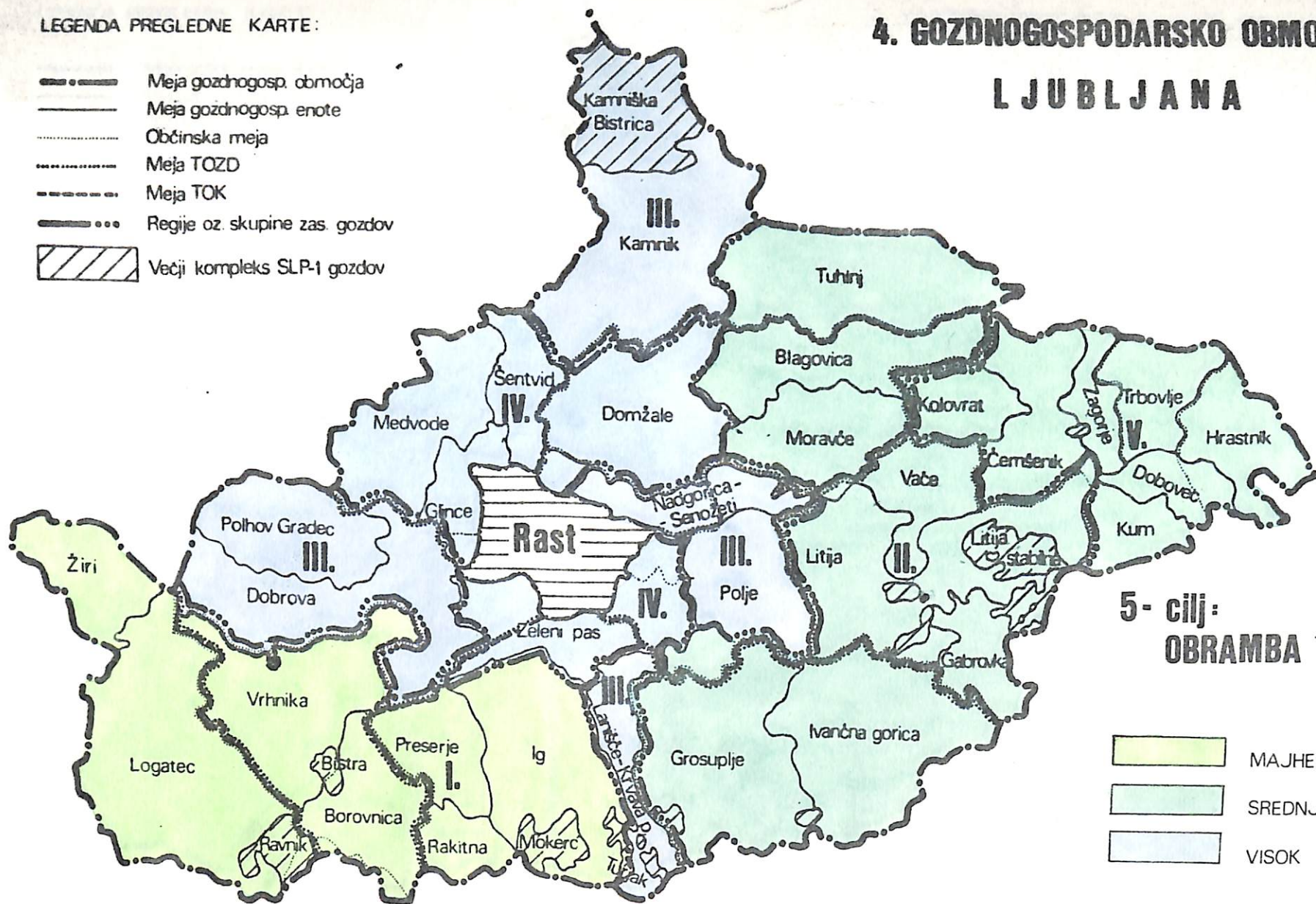
	NAJMANJŠI	22% — 23 062 ha
	MAJHEN	37% — 38 943 ha
	VISOK	41% — 43 281 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE:

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- Občinska meja
- Meja TOZD
- Meja TOK
- Regije oz. skupine zas. gozdov
- Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

LJUBLJANA

5- cilj: OBRAMBA

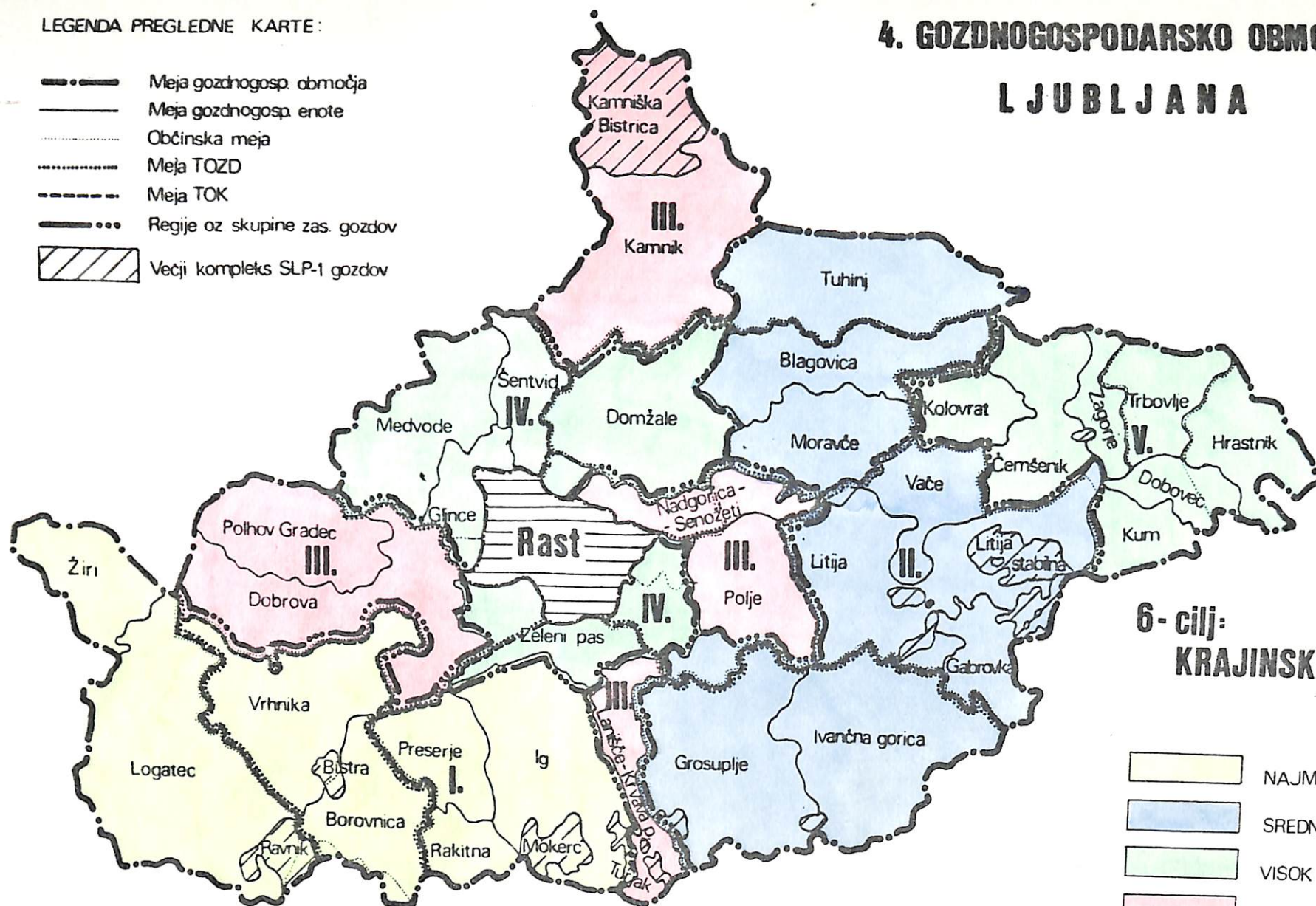
	MAJHEN	22% - 23 062 ha
	SREDNJI	49% - 51 539 ha
	VISOK	29% - 30 685 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE:

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- ⋯ Občinska meja
- ⋯⋯ Meja TOZD
- - - - - Meja TOK
- Regije oz skupine zas. gozdov
- ▨ Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

LJUBLJANA

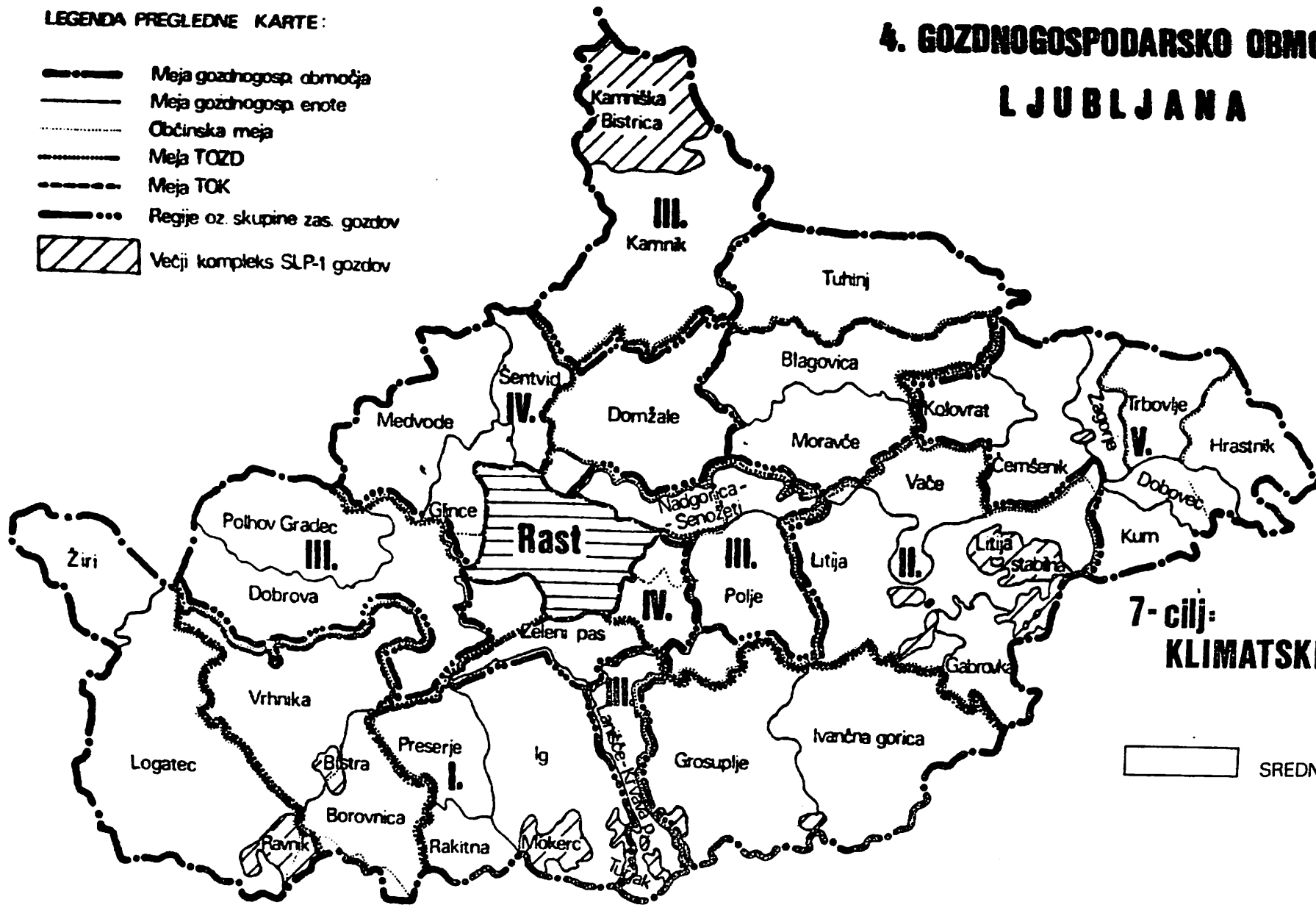
6 - cilj: KRAJINSKA ESTETIKA

	NAJMANJŠI	22% - 23 062 ha
	SREDNJI	37% - 38 943 ha
	VISOK	23% - 24 330 ha
	NAJVIŠJI	18% - 18 961 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE:

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- Občinska meja
- Meja TOZD
- Meja TOK
- Regije oz. skupine zas. gozdov
- ▨ Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE LJUBLJANA

**7- cilj:
KLIMATSKI**

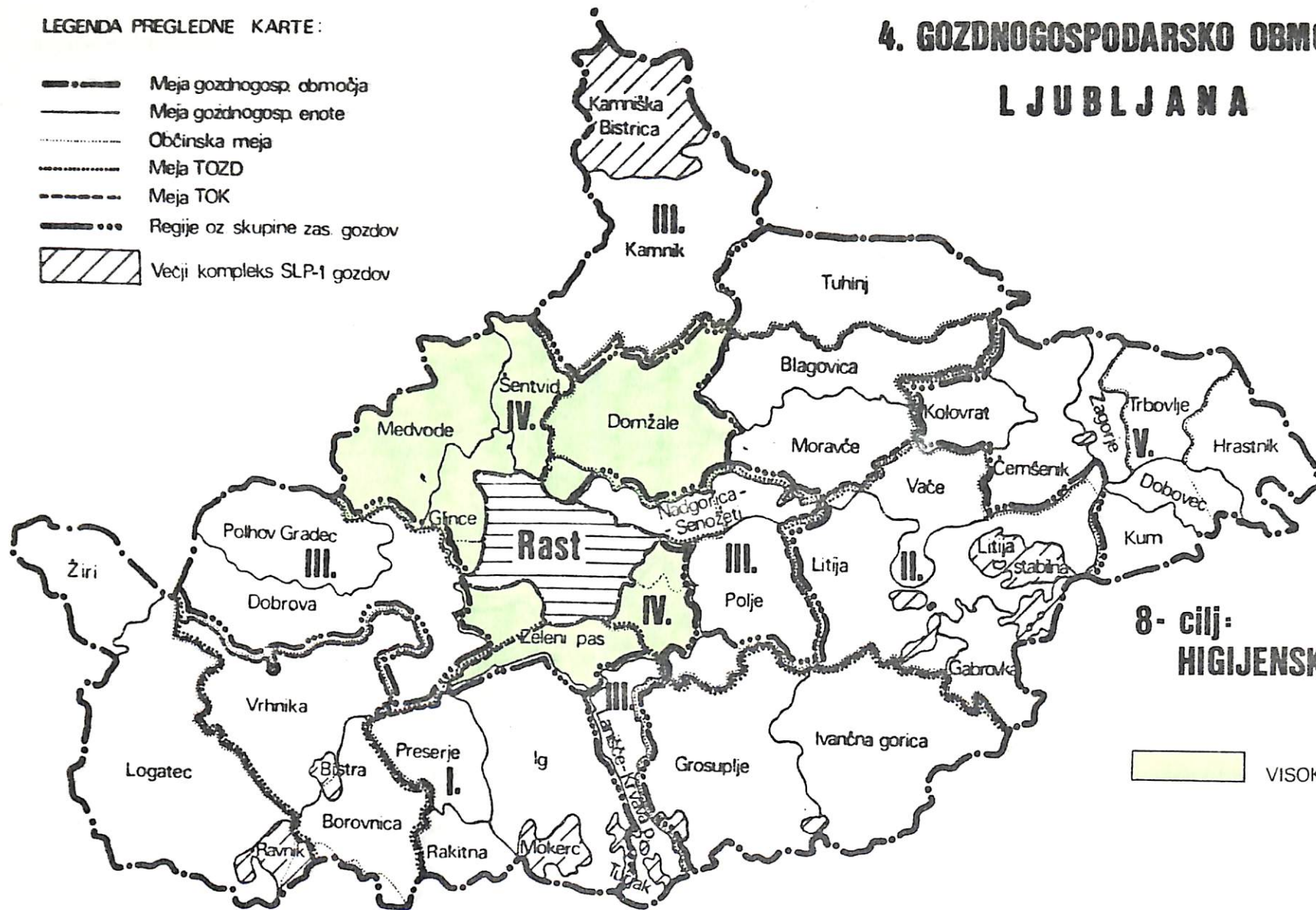
▭ SREDNJI 11% - 11 734 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE:

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- Občinska meja
- Meja TOZD
- Meja TOK
- Regije oz skupine zas. gozdov
- ▨ Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

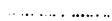

LJUBLJANA

8- cilj:
HIGIJENSKO - ZDRAVSTVENI

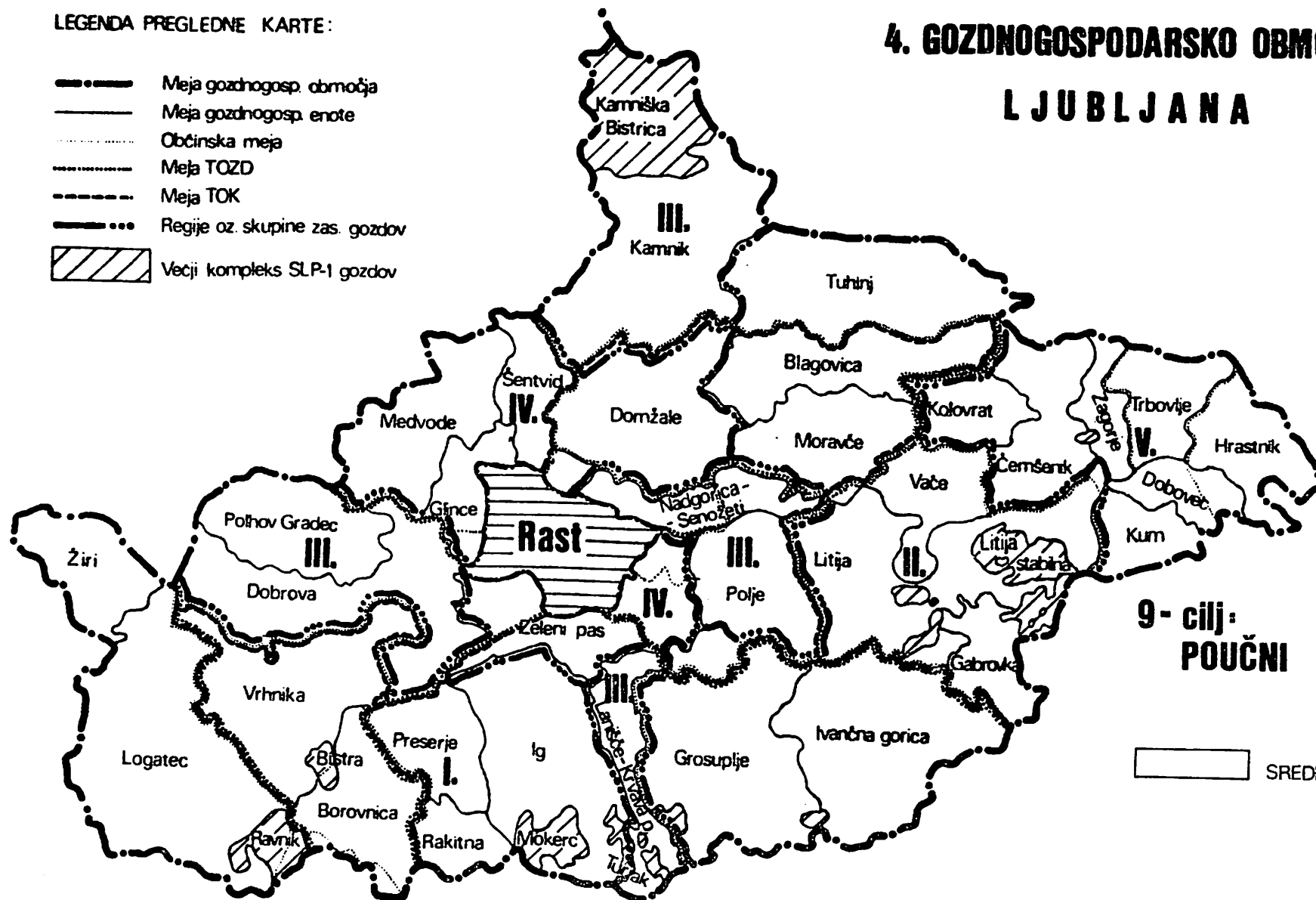
VISOK 11% - 11 734 ha

LEGENDA PREGLEDNE KARTE:

- Meja gozdnogosp. območja
- Meja gozdnogosp. enote
- Občinska meja
- Meja TOZD
- Meja TOK
- Regije oz. skupine zas. gozdov
- Večji kompleks SLP-1 gozdov

4. GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE

LJUBLJANA

9 - cilj:
POUČNI

 SREDNJI 11% - 11734 ha

2 OBLIKOVANJE TEMELJNIH RAZVOJNIH STRATEGIJ ZA DOSEGO CILJEV PRI USKLAJEVANJU Z ROBNIMI PODROČJI

2.1 DRUŽBENOGOSPODARSKA NAMEMBNOST GOZDOV

V kartografskem gradivu območnega gozdnogospodarskega načrta bo v merilu 1 : 25 000 s karto 4 predstavljen "Prikaz družbenogospodarske namembnosti gozdov ter pregled poškodb". Karte vsebujejo pregled oddelkov po družbenogospodarskih kategorijah (tabela 21 popisa gozdov) ter pregled oddelkov po vzroku in stopnji poškodb (tabela 27 popisa gozdov).

Tematska vsebina bo prikazana na ozalidnih kopijah originalnih topografskih kart (TK 25) dopolnjenih z notranjo delitvijo gozdov na oddelke. To bo hkrati doslej v gozdnogospodarskem načrtovanju območja najpopolnejša izhodiščna interpretacija funkcij gozdnega prostora. Izhodiščna interpretacija zato, ker funkcije gozdov niso opredeljene v smislu "Metodologije valorizacije splošnokoristnih funkcij gozdov" temveč so bolj ali manj sintezni prikaz posledic opredelitve gozdnega prostora z veljavnimi gozdnogospodarskimi načrti enot ter drugih prostorskih družbenih dokumentov, ki opredeljujejo vlogo in značaj gozdnega prostora in jih tudi gozdarstvo registrira v svojih načrtih.

Vsebinsko tematiko kart, ki jo lahko tolmačimo tudi s prezentacijo funkcij gozdov, opredeljujejo predvsem sledeče kategorije gozdnega prostora:

I. Lesnoproizvodni gozdovi brez omejitve po namenu

II. Gozdovi s posebnim namenom

1. začasno varovalni,
2. narodni park,
3. krajinski park,
4. gozdni rezervat,
5. zeleni pas,
6. izletišče,
7. za gojitev divjadi,
8. druga gozdna območja.

III. Kmetijska zemljišča opredeljena za gozd

IV. Trajno varovalni gozdovi

1. ekstremna rastišča,
2. območja hudournikov,
3. gozdovi na zgornji gozdni meji,
4. gozdni rezervat v varovalnem območju.

V. Poškodbe gozdov in vzroki

- 1.erozijska območja,
2. bolezni in insekti,
3. vetrolom in snegolom,
4. požarno ogroženi gozdovi,
5. imisija,
6. divjad ,
- 7.glodalci,
8. poškodbe po gozdarski dejavnosti.

Te lastnosti gozdnega prostora se dopolnjujejo z opredelitvijo stanja namembnosti, ki je lahko ali obstoječe, ali pa načrtovano oziroma predlagano ter z opredelitvijo stopnje poškodb, ki so lahko neznatne, vzdržne, nevzdržne, v propadu. S tako členitvijo kartografske vsebine le ta prevzame tudi funkcijo alokacije bolj ali manj definiranih ciljev. V vsakem primeru pa je tako izdelano kartografsko gradivo eden izhodiščnih dokumentov za opredelitev ciljev gospodarjenja z gozdovi in gozdnim prostorom.

Z upoštevanjem in ovrednotenjem vsebine prostorskih delov družbenih planov, predvsem v smislu komponent, kot so predstavljene v priloženem kartografskem gradivu v merilu 1 : 50 000 ter z upoštevanjem generalne opredelitve strukture gozdnogospodarskih ciljev po regijah območja GG Ljubljana, je v sedanjih razmerah možno oblikovati dokaj kvalitetne razvojne strategije za doseg ciljev pri posameznih dejavnostih gospodarjenja z gozdovi.

Same cilje, njihovo kvalificiranje in kvantificiranje pa je bolj umestno, zlasti v tako heterogenem območju kakršno je ljubljansko, opredeliti predvsem na nivoju načrtov enot, ki so strateško usklajene v območnem gozdnogospodarskem načrtu.

S tem je nakazana izjemna zahtevnost gozdnogospodarskega načrtovanja, ki mora obvladati različne vsebinske nivoje induktivnega in deduktivnega strokovnega načrtovalnega procesa.

3 IZDELAVA KONKRETNIH NAČRTOV IN PROGRAMOV ZA ROBNE DEJAVNOSTI PRI GOSPODARJENJU Z GOZDOVI V OBMOČJU

3.1 PROGRAM UKREPOV PRI USKLAJEVANJU RAZVOJA IN INTERESOV GOZDARSTVA Z DRUGIMI UPORABNIKI GOZDNEGA PROSTORA

V kartografskem gradivu območnega gozdnogospodarskega načrta je podana zadostna prostorska podatkovna osnova, ki se preverja in dopolnjuje oziroma selekcionira v postopku revizije gozdnogospodarskih načrtov enot. V primerih posebnih zahtev za poprejšnjo podrobnejšo analizo prostora se izvede vrednotenje prostora pred redno revizijo gozdnogospodarske enote, v okviru specifičnih zahtev glede na predvidene posege.

Pri reviziji enot je potrebno upoštevati sledeča izhodišča in možnosti:

1. - Kartografsko gradivo območnega načrta za prostor obravnavanega območja enote:
 - a) - prikaz družbenogospodarske namembnosti gozdov ter pregled poškodb v merilu 1 : 25 000;
 - b) - prikaz stanja in programa rabe prostora po predvidenih prostorskega dela družbenih planov občin v merilu 1 : 50 000;
2. - Kartografsko in tekstovno gradivo podrobnejših načrtovalskih in planskih posegov v prostor (urbanistična dokumentacija, dokumentacija komunalne infrastrukturne opremljenosti, agrokarte, oziroma podrobnejše kategorizacije kmetijskih zemljišč itd.).

3. - Navodila za izdelavo vrednotenja gozdnega prostora - predlog planske opredelitve gozdnega prostora (za potrebe prostorskega vidika družbenih planov).
4. - Valorizacija splošnokoristnih funkcij gozdov (v skladu z začasno metodologijo) vsaj v okviru osnovnih funkcijskih coningov.

Tako obravnavani gozdni prostor je dokaj zanesljivo zagotovilo, da bo relativno pravilno opredeljena nadaljnja raba in gospodarjenje z gozdovi in gozdnimi zemljišči. Z novimi načrti enot je možno in nujno postopno preveriti ustreznost območnega načrta ter na njegovi osnovi izdelane prostorske komponente družbenega plana občine tako za srednjeročno obdobje, predvsem pa za dolgoročno obdobje. Neenotne rešitve, zlasti tiste, ki se med seboj bistveno razlikujejo, so v skladu z zakonodajo, predmet usklajevanja oziroma reduciranja programov rabe gozdnega prostora z namenom zanesljivega varovanja in krepitve splošnokoristnih funkcij gozdov.

3.2 PROGRAM RAZVOJA NA PODROČJU GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTOVANJA IN PROSTORSKEGA PLANIRANJA

- a) Med bistvenimi problemi je optimalizacija prostorskih informacij, pri čemer gre za kvaliteto in ne nazadnje tudi kvantiteto podatkov ter možnost njihove prostorske predstavitve. Zato je bistvenega pomena razčiščevanje in izboljševanje podatkovnih baz ter možnosti, pri čemer je nedvomno najobetavnejša računalniška obdelava in predstavitev prostorskih informacij. Seveda pri tem ostaja nesporna

vloga kvalitetne, kompleksne, realne kartografije v velikih merilih, v manjših merilih pa bi bilo racionalneje voditi prostorske informacije v sistemu za gozdarstvo ustrezne računalniške obdelave prostorskih podatkov. Tako nastala podatkovna baza bi bila bolj komunikativna, kot so dosedanje statistične informacije (na kartah, v tekstih in tabelah). Ta okoliščina je še posebno primerna za načrtovanje in planiranje v zahtevnem prostoru, kakršnega domala predstavlja ves prostor gozdnogospodarskega območja Ljubljane.

- b) Nadaljnji problem, programa razvoja na področju gozdnogospodarskega načrtovanja in prostorskega planiranja so zakonodajne osnove in podzakonski predpisi s tega področja. V tem obdobju še nedorečen Zakon o gozdovih ter vrsta podzakonskih predpisov, ki jih bo na tej osnovi potrebno novelirati, so ključnega pomena tudi za področje prostorske problematike gozdov. Pomembnost pa ni izražena samo z vsebino strokovnega zakonskega gradiva, temveč se njegova pomembnost izkazuje predvsem v strokovno smiselni in domišljeni povezavi z zakonskimi opredelitvami področij, ki so kakorkoli povezana tudi z gospodarjenjem z gozdovi in gozdnim prostorom. Med najbolj občutljivimi stičnimi področji je zakonodaja o kmetijskih zemljiščih, pri čemer so plodna zemljišča (95 % vsega prostora) in njihovo varovanje osnova tako kmetijstvu kot gozdarstvu.

Seveda so ključnega pomena področja "krovne" zakonodaje, ki povezujejo parcialno sektorsko zakonodajo v sistemske celote, ki bi naj med drugim izražale tudi optimalen družbeni odnos do prostora s katerim odgovorni nosilci gospodarijo. V tem smislu je Za-

kon o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, kljub vrsti nedorečenih sklopov vendarle optimalna možnost uresničenja družbenega, samoupravnega in kontinuiranega planiranja tudi na področju prostora. Tudi tak kakršen ta zakon je, predstavlja za gospodarjenje z gozdnim prostorom celovit izziv stroki, da v sistemu srečujočega planiranja lahko optimalno rešuje svoje probleme in probleme ter zahteve širše družbe.

To bi bilo potrebno ponovno podčrtati, zaradi nastajajočih razmer na področju gospodarjenja s prostorom, kjer se je oblikoval komplet zakonskih osnutkov o prostoru. Za gozdarstvo je najpomembnejši Osnutek zakona o urejanju prostora, ki uvaja vrsto sprememb na relaciji do Zakona o sistemu družbenega planiranja, kar seveda povzroča verižno reakcijo drugačnega obnašanja odgovornih nosilcev gospodarjenja s prostorom, kajti zakonski osnutek vdira s svojimi posledicami celo v sistem strokovne zakonodaje. Z ozirom na to, da sta Zakon o gozdovih in Zakon o urejanju prostora v procesu sprejemanja, pomeni, da še ni mogoče natančneje trasirati optimalnega razvoja prostorskega planiranja za potrebe gozdarstva. Zanesljivo pa je potrebno aktivno spremljati dogajanje na področju kreiranja zakonodajnih gradiv, ki tako ali drugače posledično vplivajo na gospodarjenje z gozdnim prostorom.

- c) Predpogoj za objektivni odnos do specifikke gospodarjenja in s tem povezanega načrtovanja in planiranja gozdnega prostora, je v ustreznem strokovnem pokrivanju tega področja dela. Zato je potrebno tudi ustrezno predznanje, ki povezano z ostalim strokovnim zna-

njem predstavlja osnovni pogoj za reševanje zahtevne prostorske problematike. Delni uspeh je lahko dosežen z dodatnim angažiranjem drugih strokovnih področij, optimalnejši pa bi bil dosežen z organizacijsko obliko, ki bi vgradila v svoj sistem tudi kompleksno odgovornost za opravljanje nalog iz naslova prostorskega planiranja in načrtovanja za potrebe gozdarstva na območju.

PREGLED ŠTEVILA KART PO OBČINAH

M 1 : 50 000

LJUBLJANSKE OBČINE Z VRHNIKO	4 karte
KAMNIK	2 karte
GROSUPLJE	1 karta
LITIJA	2 karte
DOMŽALE	3 karte
LOGATEC	1 karta
HRASTNIK	3 karte

M 1 : 25 000 (paus)

ZAGORJE - TRBOVLJE

3 karte

19 kart

TEMATIKA KARTOGRAFSKEGA GRADIVA :

Prikaz kazalcev prostorskega razvoja drugih nosilcev planiranja katerih posegi lahko bistveno vplivajo na spreminjanje funkcij gozdnega prostora.

PREGLED ŠTEVILA KART PO OBČINAH

M 1 : 50 000

LJUBLJANSKE OBČINE Z VRHNIKO	4 karte
KAMNIK	2 karte
GROSUPLJE	1 karta
LITIJA	2 karte
DOMŽALE	3 karte
LOGATEC	1 karta
HRASTNIK	3 karte

M 1 : 25 000 (paus)

ZAGORJE - TRBOVLJE	3 karte
--------------------	---------

19 kart

TEMATIKA KARTOGRAFSKEGA GRADIVA :

Prikaz kazalcev prostorskega razvoja drugih nosilcev planiranja katerih posegi lahko bistveno vplivajo na spreminjanje funkcij gozdnega prostora.